

บทบาทของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในการปลูกฝังคุณธรรม

THE ROLE OF THE BUDDHIST SUNDAY SCHOOL ON VIRTUOUS DEVELOPMENT

พระสฤณี นาคสุวรรณ 4837517 LCR/M

ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ชิตชยางค์ ยมาภัย, ค.ค., ยงยุทธ นุราสิทธิ, ศศ.ม.,

ลักขณา ดาวรัตน์หงษ์, Doctorat de I' EHESS.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผลการดำเนินชีวิตประจำวัน การประสบ / เจริญ และการแก้ปัญหาคุณธรรมและแนวทางส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมให้สอดคล้องกับปัญหาคุณธรรม โดยใช้กระบวนการสร้างบทสรุปจากภาคสนาม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการค้นคว้าจากเอกสาร สังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 18 คน

ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เป็นสถาบันทางสังคมในทางศาสนาที่ทำหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมเพื่อลดปัญหาคุณธรรมอยู่แล้ว ขาดแต่เพียงการปรับปรุงประยุกต์พัฒนาบทบาทให้สอดคล้องกับยุคสมัย ตรงกับปัญหาและสังคมคาดหวัง เนื้อหาหลักสูตรส่วนใหญ่ครอบคลุมกับการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อแก้ปัญหาคุณธรรมทางตรงเกือบครบทุกระดับชั้น และทางอ้อมครบทุกระดับชั้น แต่ต้องปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหา หลักธรรมส่วนใหญ่เป็นหมวดหมู่ ขาดการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างที่น่าสนใจ การสอนส่วนใหญ่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีในระดับน้อยเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาคุณธรรมเพราะขาดการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาต่อเนื่องและยั่งยืน การประเมินผลส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อด้านความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา แต่เป็นไปเพื่อแก้ปัญหาคุณธรรมที่ต่อเนื่องและยั่งยืนน้อย วิธีประเมินผลที่ใช้ส่วนมากแบบฝึกหัดท้ายบท การดำเนินชีวิตส่วนใหญ่จะปกติธรรมดาของวัยรุ่นในสังคมเมือง อยู่ในกรอบ โอวาทของผู้ปกครอง และศีลธรรม มีความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ แต่ก็ยังประสบกับปัญหาคุณธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม 13 ปัญหา การแก้ปัญหา ส่วนใหญ่ถ้าเกิดกับตนเอง และเพื่อนจะจัดการปัญหาด้วยตนเอง แต่ถ้าเกิดกับบุคคลอื่นไม่ใช่เพื่อน จะให้คนอื่นช่วยจัดการหรือนิ่งเฉย

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม ได้แก่ ต้องมีการปรับปรุงและส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่น่าสนใจของผู้เรียนและประสิทธิผลเพื่อแก้ปัญหาคุณธรรม และทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันในการแก้ปัญหาคุณธรรม และหาแนวทางเพิ่ม ขยายบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มอื่น ได้มีโอกาสเข้ามาปลูกฝังคุณธรรมมากขึ้น

คำสำคัญ : กระบวนการจัดการเรียนการสอน / การนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต / แนวทางพัฒนา

158 หน้า

THE ROLE OF THE BUDDHIST SUNDAY SCHOOL ON VIRTUOUS DEVELOPMENT

PHRA SALIT NARKSUWAN 4837517 LCRU/M

M.A. (RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHITCHAYANG YAMAPAI, Ph.D.,
YONGYUTH BURASITH, M.A., LAKANA DAORATANAHONG,
Doctorat de l' EHESS.

ABSTRACT

This study examines the process of teaching, curriculum, methods of daily evaluation, encounters, and solutions to moral problems, and improves virtuous development in relation to moral problems by applying conclusions from fieldwork results, a qualitative research methodology for data collection, participatory observation, and in-depth interview among 18 students chosen as a sample group.

It was found that the Buddhist Sunday School has been established as a religious institution for virtuous development, and diminishing moral problems. However, it lacks the ability to apply this role in the changing circumstances of contemporary society as it has been expected to do.

The majority of the teaching content covered the goal of virtuous development and solutions to moral problems at almost every level in a direct way additionally, every class dealt with morality in an indirect way. However, the modification of content was needed to copy with moral problems and some Buddhist principles were set in categories but their explanations lacked clear examples.

The evaluation was done in relevance to the content. However, it was not considered important to focus on coping with moral problems in a continuous, sustainable manner because the content lacked appropriate teaching methodology. The majority of the evaluation process aimed at checking the student's academic competency of Buddhist disciplines, at the end of each chapter.

Youth living in the city spend most of their lives under the guidance of parents and moral disciplines, which are responsible for their role and duty. However, there are 13 moral problems of concern, directly and indirectly, affecting these youth: often, if a problem affects oneself or a friend, management of the issue can be enacted easily; however, if it happens to an other group of people, the involved person might feel indifferent, resulting in problems being usually left unsolved.

Suggestions for virtuous education are the reformation and promotion of teaching methods in relation to students' interest and effectiveness in dealing with moral problems, which requires co-operation from every responsible sector.

KEY WORDS: TEACHING PROCESS / LEARNING PROCESS / VIRTUOUS DEVELOPMENT / TEACHING MORAL / MORAL GUIDELINES

158 pages